

अगर्वितात्मा युक्तश्च सान्त्वयुक्तोऽनसूयिता । अवेचितार्थः शुद्धात्मा मन्त्रयीत दिजैः सह ।
 कर्मणा येन तेनैव मृदुना दारुणेन च । उद्धरेद्दीनमात्मानं समर्था धर्ममाचरेत् ।
 न संशयमनारुह्य नरो भद्राणि पश्यति । संशयं पुनरारुह्य यदि जीवति पश्यति ।
 यस्य बुद्धिः परिभवेत्तमतीतेन सान्त्वयेत् । अनागतेन दुर्बुद्धिं प्रत्युत्पन्नेन पण्डितं ।
 योऽरिणा सह सन्धाय शयीत कृतकृत्यवत् । स वृत्ताये यथा सुप्तः पतितः प्रतिबुध्यते । ५६१५
 मन्त्रसंवरणे यत्नः सदा कार्योऽनसूयता । आकारमभिरचेत चारेणाप्यनुपालितः ।
 नाच्छित्त्वा परमर्माणि नाकृत्वा कर्म दारुणं । नाहत्वा मत्स्यघातीव प्राप्नोति महतीं श्रियं ।
 कर्षितं व्याधितं क्लिन्नमपानीयमघासकं । परिविश्वस्तमन्दश्च प्रहर्त्तव्यमरेर्बलं ।
 नार्थिकोऽर्थिनमभ्येति कृतार्थो नास्ति सङ्गतं । तस्मात्सर्वाणि साध्यानि सावशेषाणि कारयेत् ।
 संग्रहे विग्रहेचैव यत्नः कार्योऽनसूयता । उत्साहश्चापि यत्नेन कर्त्तव्यो भूतिमिच्छता । ५६१६
 नास्य कृत्यानि बुद्धेरन्मित्राणि रिपवस्तथा । आरम्भान्येव पश्येरन्मुपर्थवसितान्यपि ।
 भीतवत्संविधातव्यं यावद्भयमनागतं । आगतन्तु भयं दृष्ट्वा प्रहर्त्तव्यमभीतवत् ।
 दण्डेनोपनतं शत्रुमनुगृह्णाति यो नरः । स मृत्युमुपगृह्णीयाद्भर्ममश्वतरो तथा । य०
 अनागतं हि बुध्येत यच्च कार्यं पुरःस्थितं । नतु बुद्धिचयात्किञ्चिदतिक्रामेत्प्रयोजनं ।
 उत्साहश्चापि यत्नेन कर्त्तव्यो भूतिमिच्छता । विभज्य देशकालौ च दैवं धर्मादयस्तयः । ५६१७
 नैःश्रेयसौ तु तौ ज्ञेया देशकालाविति स्थितिः ।
 तालवत्कुरुते मूलं बालः शत्रुरपेक्षितः । गहनेऽग्निरिवोत्सृष्टः क्षिप्रं सञ्जायते महान् ।
 अग्निलोकमिवात्मानं संधुक्षयति यो नरः । स वर्द्धमानो यसते महान्तमपि सञ्चयं ।
 आशाङ्कालवतीं दद्यात्कालं विघ्नेन योजयेत् । विघ्नं निमित्ततो ब्रूयान्निमित्तं वाऽपि हेतुतः ।
 क्षुरो भूत्वा हरेत्प्राणान्निशितः कालसाधनः । प्रतिच्छेन्नो लोमहारी दिषतां परिकर्त्तनः । ५६१८
 पाण्डवेषु यथान्यायमन्येषु च कुरुदह । वर्त्तमानो न मज्जेस्त्वं तथा कृत्यं समाचर ।
 सर्वकल्याणसम्पन्नो विशिष्ट इति निश्चयः । तस्मात्त्वं पाण्डुपुत्रेभ्यो रक्षात्मानं नराधिप ।
 भ्रातृभ्या बलिनो यस्मात्पाण्डुपुत्रा नराधिप । पश्चात्तापो यथा न स्थातथा नीतिर्विधीयतां ।
 ॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा सम्प्रतस्ते कणिकः स्वगृहं ततः । धृतराष्ट्रोऽपि कौरव्यः शोकार्त्तः समपद्यत ।
 इत्यादिपर्वणिसम्भवपर्वणि कणिकवाक्ये चत्वारिंशदधिकशतोऽध्यायः समाप्तश्च सम्भवपर्व ॥ १४० ॥

॥ अथजतुगृहपर्व ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः सुबलपुत्रस्तु राजा दुर्योधनश्च ह । दुःशासनश्च कर्णश्च दुष्टं मन्त्रममन्त्रयन् । ५६१९
 ते कौरव्यमनुज्ञाप्य धृतराष्ट्रं नराधिपं । दहने तु सपुत्रायाः कुन्या बुद्धिमकारयन् ।
 तेषामिद्विजितभावज्ञो विदुरस्तत्त्वदर्शिवान् । आकारेण च तं मन्त्रं बुबुधे दुष्टचेतसां ।